य शैवा: समुपासते शिव इति ब्रह्मेति वेदान्तिनो बौद्धा बुद्ध इति प्रमाणपटव: कर्त्तेति नैयायिका: ❖ तिथिर्वारश्च नक्षत्रं योग: करणमेव च ❖ श्रीसीतारामाभ्यानम: ❖ लक्ष्मी: स्यादचला तिथिश्रवणतो वारात्तथायुश्चिरं नक्षत्रं कृतपापतापशमनं योगो वियोगापह: ❖ गणाधिपोऽर्कश्च शशी धरासुतो बुधो गुरुर्भार्गवसूर्यनन्दनौ ❖
अर्हन्नित्यथ जैनशासनरता: कर्मेति मीमांसका: सोऽयं वो विदधातु वाञ्छितफलं त्रैलोक्यनाथो हरि: ❖ पञ्चाङ्गस्य फलं श्रुत्वा गङ्गास्नानफलं लभेत् ❖ मकरन्दानुसारि ❖ सर्वाभीष्टकरन्तथैव करणं पञ्चाङ्गमेवं स्फुटं श्रोतव्यं गणकाननात्प्रतिदिनं श्रेयस्करं सिद्धिदम् ❖ राहुश्च केतुश्च परं नवग्रहा: कुर्वन्तु व: पूर्णमनोरथान् सदा ❖

विश्वविद्यालय-पञ्चाङ्गम्

शकाब्द:१९२२—२३

॥ जगल्लग्नम् ०६।०३।००।००॥

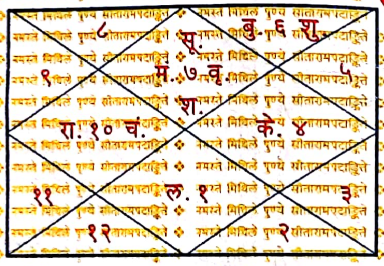

राजा-शुक्र:

विक्रमसंवत्	२०५७-५८
लक्ष्मणसंवत्	८६१-६२
कलिसंवत्सर:	५१०१

वर्षा १६ धान्यम् १६

संवत् २०५७—५८

॥ वर्षलग्नम् ०८।०३।००।००॥

मन्त्री-चन्द्र:

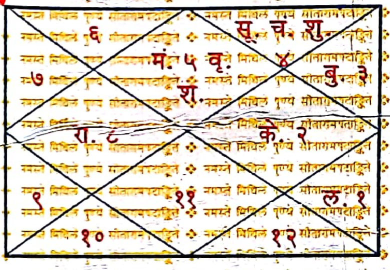

शालिवाहनशकाब्द:	१९२२-२३
भारतीयस्वतन्त्रताब्द:	५३-५४
अंग्रेजी	२०००-२००१ ई.

तिथ्यम्बुवृद्धं करणारविन्दं पर्वप्रवालं सुकरावतारम्। योगोपबन्धं मनुजैरजस्रं सरोऽवगाह्यं तिथिपत्रमेतत्॥
विदेहजाजन्मभुवोऽन्तराले कामेश्वरीये सदनेऽतिरम्ये। गिरां निकेते निरतैर्निबद्धं बुधैर्विवृद्धिं लभतां सदेदम्॥
अपेक्षितं सर्वमिहोपदिष्टं विसृष्टमन्यन्न नृणां यदिष्टम्। ततोऽधिदेशं विततं मुदेऽदो विपश्चितामर्चनमातनोतु॥

कामेश्वरसिंह-दरभङ्गा
संस्कृत-विश्वविद्यालय-प्रकाशितम्

प्रवर्त्तक:— डॉ. रामकरण शर्मा, पूर्वकुलपति:, संरक्षक:— डॉ. काशीनाथ मिश्र:, कुलपति:
निदेशक: प्रधानसम्पादकश्च—पं० श्रीरामचन्द्रझा:, गणितकर्त्ता सम्पादकश्च—पं० श्रीभारतेन्दुनाथ ठाकुर:

2000 — 2001 ई०

सन् १४०८ साल

❋ प्राप्तिस्थानम्-पञ्चाङ्गविभाग:, कामेश्वरसिंहदरभङ्गासंस्कृतविश्वविद्यालय: कामेश्वरनगरम्, दरभङ्गा ८४६००८ ❖ सूचना १९२३—२४ शकाब्दस्य विश्वविद्यालयपञ्चाङ्गम् १९२३ शकाब्दस्य ज्येष्ठमासे प्रकाशमेष्यति ❖ मूल्यम् २०.०० रूप्यकाणि ❖ मुद्रक:- शुभम् प्रिन्टर्स बी.१/१५०जे., अस्सी॥ दूरभाष:३१४२४५,३६६६७३ ❋

श्रावणकृष्णपक्षः

शकाब्दः १९२२, संवत् २०५७, सन् १४०८ साल, दि.१७।७।२०००ई.तः ३१।७।२०००ई. या., पश्चिमेकालः। मार्गी पूर्वोदितो गुरुः, मार्गी पश्चिमोदितः शुक्रः, ५तःपुष्टः, अशुद्धः, ५तः शुद्धः, वर्षर्तुः, सौम्यगोलः, याम्यायनम्।

ति.दि.	तिथयः		नक्षत्राणि		योगाः	करणानि	चन्द्रराशयः		स्पष्टसूर्यः	दिनमानं	सू.उ.	सू.अ.	दिनाङ्काः		
	द.प.	घं.मि.	द.प.	घं.मि.	द.प.	द.प.	रा.द.प.	घं.मि.	राश्यादिः	द.प.	घं.मि.	घं.मि.	रा.	सौ.	अं.
१ चं.	३७।३७	रा.०८।१८	उषा.२२।५७	दि.०२।२६	वि.३४।३२	बा.०५।११	मकर	अहोरात्र	३।०१।०९।५३	३३।४४	५।१५	६।४५	२६	०२	१७
२ मं.	४१।५५	रा.१०।०२	श्र.२८।५७	दि.०४।५१	प्री.३५।४०	तै.०९।४६	मकर	अहोरात्र	३।०२।०६।५२	३३।४२	५।१६	६।४४	२७	०३	१८
३ बु.	४५।२४	रा.११।२६	ध.३४।१०	सा.०६।५६	आयु.३६।०७	व.१३।४०	म.१।३४	दि.५।५४	३।०३।०३।५१	३३।४१	५।१६	६।४४	२८	०४	१९
४ वृ.	४७।४०	रा.१२।२०	शत.३८।१७	रा.०८।३५	सौ.३५।४१	ब.१६।३२	कुंभ	अहो.	३।०४।००।५०	३३।४०	५।१६	६।४४	२९	०५	२०
५ शु.	४८।४७	रा.१२।४७	पुभा.४१।१८	रा.०९।४७	शो.३३।२५	कौ.१८।१४	कु.२५।३२	दि.३।२९	३।०४।५७।४९	३३।३९	५।१६	६।४४	३०	०६	२१
६ श.	४८।३४	रा.१२।४२	उभा.४२।५९	रा.१०।२८	अगं.३१।०५	ग.१८।३६	मीन	अहो.	३।०५।५४।४८	३३।३८	५।१६	६।४४	३१	०७	२२
७ र.	४७।०८	रा.१२।०८	रे.४३।२८	रा.१०।४०	सु.२७।४५	वि.१७।५१	मीन४३।२८	रा.१०।४०	३।०६।५१।४७	३३।३७	५।१७	६।४३	०१	०८	२३
८ चं.	४४।२८	रा.११।०४	अश्वि.४२।४४	रा.१०।२३	धृ.२४।२६	बा.१५।४८	मेष	अहो.	३।०७।४८।४५	३३।३६	५।१७	६।४३	०२	०९	२४
९ मं.	४०।४८	रा.०९।३६	भर.४१।०१	रा.०९।४१	शू.१९।१२	तै.१२।३८	मे.५५।२२	रा.३।२६	३।०८।४५।५१	३३।३३	५।१७	६।४३	०३	१०	२५
१० बु.	३६।१८	रा.०७।४९	कृ.३८।२६	रा.०८।४०	गं.१३।१५	व.०८।३३	वृष	अहो.	३।०९।४२।५७	३३।३०	५।१८	६।४२	०४	११	२६
११ वृ.	३१।०४	सा.५।४५	रो.३५।०८	सा.०७।२२	वृ.०६।३८	ब.०३।४१	वृष	अहो.	३।१०।४०।०३	३३।२७	५।१९	६।४१	०५	१२	२७
१२ शु.	२५।१७	दि.०३।२६	मृ.३१।२२	दि.०५।५१	व्या.५२।०२	तै.२५।१७	वृ.३।१५	दि.६।३७	३।११।३७।०९	३३।२४	५।१९	६।४१	०६	१३	२८
१३ श.	१९।१२	दि.०१।०१	आ.२७।१६	दि.०४।१४	ह.४४।२६	व.१९।१२	मिथुन	अहो.	३।१२।३४।१५	३३।२१	५।२०	६।४०	०७	१४	२९
१४ र.	१२।५७	दि.१०।३१	पुन.२३।०२	दि.०२।३३	व.३६।४५	श.१२।५७	मि.०९।०६	दि.८।५८	३।१३।३१।२०	३३।१८	५।२०	६।४०	०८	१५	३०
३० चं.	०६।५०	दि.०८।०५	पु.१८।५८	दि.१२।५६	सि.२९।१३	ना.०६।५०	कर्क	अहो.	३।१४।२८।२५	३३।१४	५।२१	६।३९	०९	१६	३१

मासादिः, श्रावणे वर्जयेच्छाकम्, अशून्यशयनव्रतम्, **सोमवासरव्रतम्।**
पञ्चकारंभो दिवा घं ४ मि ५१ उपरि, उत्तरां विना यात्रा श्रवणायां ततः पूर्वयात्रा।
।।००।।
पुष्ये रविः ३।५० पुंस्त्रीसूचंयोगो कर्कलग्नं रासभवाहनं जलानाडी तत्पतिर्बुधस्तेन वृष्टियोगः, पश्चिमयात्रा पञ्चम्याम्।
पुष्टः शुक्रः शुद्धारंभः ५३।४८ उपरि, द.ति.४८।४७उ., मौना ५ नाग ५ **मनसादेव्युत्थापनं,मधुश्रावणीपूजारंभः, विषहरापूजनम्।**
द.ति.४८।३४ या, पश्चिमोत्तरयात्रा सप्तम्याम्।
कर्के कुजः४४।१६,उत्तरयात्रा रेवत्यां ततः पश्चिमां विना यात्राश्विन्यां, **पञ्चकान्तो रात्रौ** घं.१० मि.४० उपरि., गं.३१।२८उ. ४६।२८या.।
इन्द्रसावर्णिमन्वादिः, सोमवासरव्रतं, पूर्वां विना यात्राश्विन्याम्।
।।००।।
पूर्वदक्षिणयात्रा रोहिण्याम्।
ध्रुवयोगमानं ५२।५२, **कामदा ११ व्रतं सर्वेषां**, पूर्वयात्रा रोहिण्यां ततो दक्षिणां विना यात्रा मृगशिरसि।
दूर्वादलेन पारणं, **प्रदोष १३ व्रतं**, पश्चिमां विना यात्रा त्रयोदश्यां मृगशिरसि।
प्रदोष १४ व्रतं, (१३—१४)एकोदिष्टं, पश्चिमदक्षिणयात्रा पुनर्वसौ।
लड़का जन्म द्वितीय पुत्र के 5।30 रात्री में
।।००।।
श्रावणी ३० स्नानदानादिः, देवसावर्णिमन्वादिः, मघायां सिंहे शुक्रः४९।५९, कर्के बुधः१६।४६, सोमवती ३०व्रतं घं.८ मि.५ यावद्दिने, पूर्वां विना यात्रा प्रतिपदि पुष्ये, सोमवासरव्रतम्।

> **षड्ग्रहयोगफलं—** ग्रहाणामेकस्मिन् यदि भवति षण्णां निवसतिस्तदा गोलो योगः प्रलयपदमिन्द्रोऽपि लभते। भवेल्लोको रंकस्त्यजति खलु पुत्रं च जननी प्रजानां नाशः स्याच्चलति वसुधा शुष्यति नदी।

मिश्रमानकालिकदैनिकमंगलादिस्पष्टग्रहाः दिनद्वयग्रहान्तरं गतिश्च / दैनिकलग्नसारिणीचक्रम्

ति.दि.	मंगलः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	केतुः	मिश्रमानं	मे.अं.	वृ.अं.	मि.अं.	क.अं.	सिं.अं.	कं.अं.	तु.अं.	वृ.अं.	ध.अं.	म.अं.	कु.अं.	मी.अं.
१ चं.	२।२६।०५।२०	२।१३।३७।५४	१।१०।३६।५६	३।१२।४९।२७	१।०४।०४।००	९।०२।५१।५६	४६।५२	१।०४	३।००	५।१३	७।३१	९।४७	१२।०२	१४।२०	१६।३८	१८।४३	२०।२९	२२।००	२३।२७
२ मं.	२।२६।४४।४४	२।१४।४०।२५	१।१०।४८।१४	३।१४।०२।४४	१।०४।०९।५४	९।०२।४८।४५	४६।५१	१।०१	२।५७	५।१०	७।२८	९।४४	११।५९	१४।१७	१६।३५	१८।४०	२०।२६	२१।५७	२३।२४
३ बु.	२।२७।२४।०८	२।१५।४२।५६	१।१०।५९।३२	३।१५।१६।०१	१।०४।१५।४८	९।०२।४५।३४	४६।५०	०।५७	२।५३	५।०६	७।२४	९।४०	११।५५	१४।१३	१६।३१	१८।३६	२०।२२	२१।५३	२३।२०
४ वृ.	२।२८।०३।३१	२।१६।४५।२६	१।११।१०।५०	३।१६।२९।२८	१।०४।२१।२१	९।०२।४२।२३	४६।४९	०।५३	२।४९	५।०२	७।२०	९।३६	११।५१	१४।०९	१६।२७	१८।३२	२०।१८	२१।४९	२३।१६
५ शु.	२।२८।४२।५४	२।१७।४७।५६	१।११।२२।०८	३।१७।४२।३५	१।०४।२७।३४	९।०२।३९।१२	४६।४८	०।५०	२।४६	४।५९	७।१७	९।३३	११।४८	१४।०६	१६।२४	१८।२९	२०।१५	२१।४६	२३।१३
६ श.	२।२९।२२।१७	२।१८।५०।२६	१।११।३३।२५	३।१८।५५।५१	१।०४।३३।२७	९।०२।३६।०१	४६।४८	०।४६	२।४२	४।५५	७।१३	९।२९	११।४४	१४।०२	१६।२०	१८।२५	२०।११	२१।४२	२३।०९
७ र.	३।००।०१।४०	२।१९।५२।५६	१।११।४४।४२	३।२०।०९।०७	१।०४।३९।२०	९।०२।३२।५१	४६।४८	०।४२	२।३८	४।५१	७।०९	९।२५	११।४०	१३।५८	१६।१६	१८।२१	२०।०७	२१।३८	२३।०५
८ चं.	३।००।४१।०३	२।२०।५५।२६	१।११।५५।५९	३।२१।२२।२३	१।०४।४५।१३	९।०२।२९।४१	४६।४८	०।३९	२।३५	४।४८	७।०६	९।२२	११।३७	१३।५५	१६।१३	१८।१८	२०।०४	२१।३५	२३।०२
९ मं.	३।०१।२०।१५	२।२२।१९।११	१।१२।०६।३३	३।२२।३५।४५	१।०४।४९।४४	९।०२।२६।३०	४६।४६	०।३५	२।३१	४।४४	७।०२	९।१८	११।३३	१३।५१	१६।०९	१८।१४	२०।००	२१।३१	२२।५८
१० बु.	३।०१।५९।५७	२।२३।४२।५६	१।१२।१७।०६	३।२३।४९।०७	१।०४।५४।१५	९।०२।२३।१९	४६।४४	०।३१	२।२७	४।४०	६।५८	९।१४	११।२९	१३।४७	१६।०५	१८।१०	१९।५६	२१।२७	२२।५४
११ वृ.	३।०२।३८।३९	२।२५।०६।४१	१।१२।२७।३९	३।२५।०२।२९	१।०४।५८।४६	९।०२।२०।०८	४६।४२	०।२८	२।२४	४।३७	६।५५	९।११	११।२६	१३।४४	१६।०२	१८।०७	१९।५३	२१।२४	२२।५१
१२ शु.	३।०३।१७।५१	२।२६।३०।२६	१।१२।३८।१२	३।२६।१५।५०	१।०५।०३।१७	९।०२।१६।५७	४६।४०	०।२४	२।२०	४।३३	६।५१	९।०७	११।२२	१३।४०	१५।५८	१८।०३	१९।४९	२१।२०	२२।४७
१३ श.	३।०३।५७।०२	२।२७।५४।११	१।१२।४८।४५	३।२७।२९।११	१।०५।०७।४८	९।०२।१३।४६	४६।३९	०।२१	२।१७	४।३०	६।४८	९।०४	११।१९	१३।३७	१५।५५	१८।००	१९।४६	२१।१७	२२।४४
१४ र.	३।०४।३६।१३	२।२९।१७।५५	१।१२।५९।१८	३।२८।४२।३२	१।०५।१२।१९	९।०२।१०।३६	४६।३८	०।१७	२।१३	४।२६	६।४४	९।००	११।१५	१३।३३	१५।५१	१७।५६	१९।४२	२१।१३	२२।४०
३० चं.	३।०५।१५।२४	३।००।४१।३९	१।१३।०९।५१	३।२९।५५।५३	१।०५।१६।५०	९।०२।०७।२६	४६।३७	०।१३	२।०९	४।२२	६।४०	८।५६	११।११	१३।२९	१५।४७	१७।५२	१९।३८	२१।०९	२२।३६

१ चन्द्रे वल्ली ८।३७।३४।३८
अयनांशाः २२।३१।०८

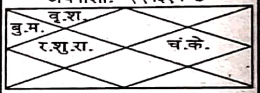

८ चन्द्रे वल्ली ८।३७।३४।४५
अयनांशाः २२।३१।०९

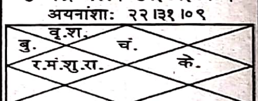

३० चन्द्रे वल्ली ८।३७।३४।५२
अयनांशाः २२।३१।१०

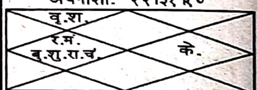

अथ विविधविषयाः— **श्रावणकृष्णपञ्चम्यां** मनसादेव्या उत्थापनं पूजनञ्च कार्यम्। **सोमवासरव्रतं—** सोमवारे व्रतं कार्यं श्रावणे वै यथाविधि। शक्तावुपोषणं कार्यमथवा निशिभोजनम्। **प्रदक्षिणविधिः—** एका चण्ड्यां रवौ सप्त त्रिर्दद्याच्च विनायके। चत्वारि केशवे दद्यात् शिवस्यार्द्ध—प्रदक्षिणा। आसन्नप्रसवा नारी जलपूर्णघटं यथा। उद्वहन्ती शनैर्याति तथा कुर्यात्प्रदक्षिणा। **मांसाभक्षणफलं महाभारते—** मासि मास्यश्वमेधेन यो यजेत्तु शतं समाः। न खादति च यो मांसं सममेतद्युधिष्ठिर। यस्तु वर्षशतं पूर्णं तपस्तप्येत् सुदारुणम्। यश्च वै वर्जयेन्मांसं समौ तौ न च संशयः। कस्यापि **कृतव्रतस्योद्यापनावश्यकता, नन्दिपुराणे—** कुर्यादुद्यापनं तस्य समाप्तौ यदुदीरितम्। उद्यापनं विना यत्तु तद्व्रतं निष्फलं भवेत्। **श्रेष्ठव्रतानि—** ब्रह्मचर्यं तथा शौचं सत्यमामिषवर्जनम्। व्रतेष्वेतानि चत्वारि वरीयानीति निश्चयः। **वृक्षरोपणमन्त्रः—** वसुधेति च शीतेति पुण्यदेति धरेति च। नमस्ते सुभगे देवि द्रुमोऽयं वर्धतामिति।

ग्रहस्थितिः—मार्गी पश्चिमास्तः कुजः, मार्गिणः पूर्वोदिता बुधगुरुशनयः,मार्गी पश्चिमोदितः शुक्रः।

वातावरणम्— पक्षस्य पूर्वार्द्धे वायुवृष्टि—मेघचारादयः, उत्तरार्द्धे मेघच्छाया—तापोष्ण—स्वल्प— खण्डवृष्टयः।